

‘Voor de zwaartekracht is iedereen gelijk’

INTERVIEW NASIM ESHQI

Nasim Eshqi: „Klimmen heeft mijn leven gered.”
© NANOF FILM

Door Rob Cobben

Het leven voor vrouwen in de Islamitische Republiek Iran is op zijn zachtst gezegd geen pretje. Het zijn de mannen die bepalen wat ze wel en niet mogen doen. De enige plek waar Nasim Eshqi zich vrij voelt, is in de bergen. „De bergsport heeft mijn leven gered”, vertelt ze in de documentaire *‘Climbing Iran’*, die te zien is op het Dutch Mountain Film Festival in Heerlen.

HEERLEN - Ze zegt het halverwege de film: de bergsport heeft haar leven gered. Hangend aan rotsen heeft ze een gevoel dat ze nergens anders heeft: een gevoel van vrijheid en gelijkheid. „Het maakt niet uit of je rijk of arm bent, zwart of wit, Iraniër of Italiaan, man of vrouw: de zwaartekracht is voor iedereen hetzelfde”, legt Nasim Eshqi (40) uit. „En als je de top bereikt, is er alleen maar euforie. Klimmen geeft me de energie om door te gaan met het leven.”

Als je de top bereikt, is er alleen maar euforie. Klimmen geeft me de energie om door te gaan met het leven.

Nasim Eshqi, bergbeklimmer

Eshqi, een van de weinige vrouwelijke alpinisten van Iran, kende een redelijk onbezorgde jeugd. Totdat ze negen jaar werd en – net zoals alle andere vrouwen in Iran – huid en haren moest gaan bedekken. „Opeens zag ik dat er onderscheid werd gemaakt tussen mannen en vrouwen; dat die eerste groep alles mocht en die tweede bijna niets. Ik kwam in verzet, wilde geen vrouw zijn en verkleedde me als jongen. Het was een voortdurend gevecht, ook thuis met mijn ouders. Heel moeilijk!”

Ze had een enorme geldingsdrang, wilde laten zien dat ze niet onderdeed voor het andere geslacht en werd een succesvol kickbokser. „Maar ik moest ook tijdens het vechten mijn haren bedekken. Ik wil geen politiek uithangbord zijn als ik sport, dus ben ik ermee gestopt.” Op haar 23ste ontdekte ze bij toeval de bergsport. Een professor aan de universiteit waar ze studeerde, vroeg haar voor een klimexpeditie op Iraans hoogste berg, Mount Damavand. Het lukte niet om de ruim vijfduizend meter hoge top te bereiken, maar die klimtocht veranderde Eshqi's leven. „Ik had een heel goede conditie, maar op de rotsen lukte aanvankelijk niet wat ik wilde. Dit was wat ik nodig had: een nieuwe uitdaging. Verticaal omhooggaan was zo spannend dat ik meteen verslaafd was. En ik wist: dit is wat ik de rest van mijn leven wil doen.”

Revolutie

Nassim Ashqi is maandenlang met een camera gevolgd door de Italiaanse filmmaakster Francesca Borghetti. En hoewel ze momenteel in Europa verblijft, kost het moeite om met haar in contact te komen. Als dat na ruim een week eindelijk lukt, legt ze uit waarom: ze heeft het te druk. „Ik probeer vanuit Europa de stem te vertolken van de Iraanse vrouwen die strijden tegen het regime.”

Het zal weinig mensen ontgaan zijn: er is een revolutie aan de gang in Iran. „Vrouwen zijn het regime dat hen al 43 jaar onderdrukt meer dan zat”, zegt

Eshqi. „We hebben niets meer te verliezen, want we hebben geen vrijheid, geen rechten. De vrouwen van Iran staan recht tegenover geweren en zeggen: dood ons of geef ons onze vrijheid.” Ondanks de berichten over doden, massale arrestaties en martelingen, blijft ze optimistisch: „De jongere generatie accepteert het niet langer. Jongemannen willen niet meer zo dominant zijn. Ze willen een partner met wie ze samen dingen kunnen doen en gelukkig kunnen zijn. Veranderingen komen eraan, maar het gaat heel langzaam. We zullen doorgaan met de strijd – er is geen weg terug – en we zullen winnen, ook al vallen er nog veel slachtoffers. Al is er straks nog maar één vrouw over die danst op het graf van de Islamitische Republiek Iran, dan zijn we toch tevreden...”

Grenzen

Terug naar de bergsport en de film over haar die komende zaterdag te zien is op het Dutch Mountain Film Festival. We zien hoe Nasim Eshqi worstelt met de beperkingen die ze krijgt opgelegd, hoe ze opbloeit in de bergen en hoe ze haar kennis en ervaringen probeert over te brengen op jonge meisjes. „Klimmen geeft echt een vrije geest. Afgezien van de uitrusting kost het niets en je kunt het bijna altijd doen. Als je van de natuur houdt, kun je gewoon naar buiten gaan en klimmen. Je vecht met jezelf, maar je kunt niet winnen van de natuur. Als het niet lukt via de ene route, dan probeer je een andere. Ik heb steeds grotere uitdagingen nodig; steeds mooiere, maar ook moeilijkere rotsen die me over mijn grenzen laten gaan.” De camera volgt haar niet alleen als ze in Iraans gebergte bezig is met hamer, stijgijsers en touwen, maar ook in de Italiaanse Alpen waar ze een klimroute uitstippelt op de Passo del Tonale in Trentino. Ruim tachtig nieuwe routes door ruige berggebieden heeft ze inmiddels vastgelegd, onder meer in Oman, Verenigde Arabische Emiraten, Armenië, India, Turkije en Georgië. „Dat vind ik zo mooi: dat je een nieuwe weg kunt vinden en die kunt delen met andere mensen.”

Visum

De Iraanse is blij met de aandacht die de film genereert, omdat die over veel meer gaat dan bergsport. De onderdrukking van vrouwen komt aan bod, maar ook hun veerkracht. En het slechten van grenzen en het verbinden van mensen. „Het is zonder meer een film met een boodschap.”

Ze had de vertoning in Heerlen graag bijgewoond, maar heeft het te druk, vertelt ze. Filmmaakster Francesca Borghetti uit Rome komt wel. Ze moest diverse obstakels omzeilen om *Climbing Iran* te kunnen maken, vertelt de Italiaanse. „We hebben lang en veel contact gehad voordat ik naar Teheran ben afgereisd. Het was een zoektocht om te ontdekken welke afstand ik moest houden om toch iets van haar privéleven te kunnen laten zien zonder haar in gevaar te brengen.” En dan waren er nog de Amerikaanse sancties tegen Iran, waardoor Borghetti niet bij het geld kon waarmee ze de reis van Eshqi naar Italië wilde bekostigen. Dankzij een crowdfundingactie lukte dat uiteindelijk toch nog.

Borghetti heeft veel bewondering voor Nasim Eshqi gekregen en werkt nu samen met haar aan een podcastserie. „Ze is zo’n sterke en trotse vrouw. Ik begrijp hoe belangrijk de bergen voor haar zijn. Bij iedere stap naar boven krijgt ze een beetje meer vrijheid om de vrouw te zijn die ze wil zijn. En als ze weer terug op de grond is en een hoofddoek moet omdoen, neemt ze die vrijheid met zich mee. Elke dag!”